

Daniel Kitabı - Yüz Altmış Birinci

Roma İmperiyasının Müqəddəs Kitab Peyğəmbərliyi Görümünün Bərqərar Edilməsindəki Rolu: Daniel Kitabının On Birinci Fəslinin Ətraflı Təhlili

Jeff Pippenger
2024-03-27

Daniel kitabının on birinci fəslindəki görüntü Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin bütün görüntüləri üçün əsas istinad nöqtəsidir və on birinci fəslin görüntüsü Roma rəmzi ilə təsbit olunur.

Və o zamanlarda çoxları cənub padşahına qarşı qalxacaq; sənin xalqından olan zorakılar da görüntünü təsdiqləmək üçün özlərini ucaldacaqlar; lakin onlar yıxılacaqlar. Daniel 11:14.

Cons əvvəlki ayəyə aşağıdakı kimi müraciət edir:

“Amorilər öz təqsirlərinin ölçüsünü doldurduqda, onların yeri Allahın xalqı olan İsrailə verildi. İsrail də büt-pərəstlərin yolu ilə gedərək təqsir kasasını doldurduqda, Allah Babil padşahlığını qaldırdı və hər şeyi əlindən aldı. Babil öz təqsir kasasını doldurduqda isə hakimiyyət Farsa verildi. Farsların pisliyi üzündən mələk üz döndərdiyi zaman isə Yunanıstanın şahzadəsi gəlir və onu süpürüb aparır.”

“Yunanıstanın hakimiyyəti nə qədər davam etməli idi? O, nə vaxt qırılmalı idi? ‘Asilər günahlarının ölçüsünü doldurduqda.’ O millət təqsirinin ölçüsünü tamamlayana qədər durur, sonra isə hakimiyyət başqa bir səltənətə keçirilir. Keçirildiyi bu hakimiyyət isə Daniel 11:14-dən öyrəndiyimiz kimi Roma idi. ‘Və o zamanlarda cənub padşahına qarşı çoxları ayağa qalxacaq; sənin xalqının qarətçi oğulları da görüntünü təsdiq etmək üçün özlərini ucaldacaqlar; lakin yıxılacaqlar.’ Bu millət qarətçilər milləti kimi göstərilir — mətnin haşiyəsində deyildiyi kimi, qarətçilərin övladları.”

“Padşahlığın indi verildiyi şəxslər bunlardır; bəs nə üçün?—‘Quldur övladları görüntünü təsdiq etmək üçün özlərini ucaldacaqlar.’ Bu millət səhnəyə çıxanda, o zaman görüntünü təsdiq edən, görüntünün böyük məqsədlərindən biri olan, Allahın peyğəmbərlər vasitəsilə bütün zamanlar üçün verdiyi görüntü xəttində başlıca nişanə olan şey meydana daxil olur.” A. T. Jones, *The Columbian Year and the Meaning of the Four Centuries*, 6.

Cons deyir ki, Roma hakimiyyəti “səhnəyə çıxanda, onda elə bir şey daxil olur ki, o” ... “Allahın peyğəmbərlər vasitəsilə bütün zamanlar üçün vermiş olduğu baxış xəttini müəyyən edir.” Millerin tarixində protestantlar, indiki Laodikeya Adventizminin etdiyi kimi, xalqının qarətçilərinin e.ə. 175-dən 164-cü ilə qədər hökmranlıq etmiş Selevki hökmdarı Antiox Epifani təmsil etdiyini öyrədirdilər. O, Makedoniyalı İskəndərin imperiyasının parçalanmasından sonra meydana çıxmış yunan varis dövlətlərindən biri olan Selevki sülaləsinin üzvü idi. Bu məsələ ilə bağlı ixtilaf Millerçi tarixdə o qədər konkret idi ki, Antiox Epifaninin kimliyi 1843-cü il pioner cədvəlində əks olunmuşdur.

Cədvəldə Antioxa edilən istinad, Allahın peyğəmbərlik Kəlamında tapılmayan bir şeyə edilən yeganə istinadı təmsil edir. O, həmin dövrün protestantlarının yanlış təlimlərini təkzib etmək üçün oradadır; bu isə indi Laodikeya Adventizminin yanlış təlimidir. William Millerin, Romanın “Allahın peyğəmbərlər vasitəsilə bütün zamanlar üçün verdiyi baxış xəttini” quran yer üzündəki güc olduğunu anlamağın əhəmiyyətinin dərinliyini dərk edib-etmədiyi şübhəlidir, lakin Romanın bu görüntünü müəyyən etdiyini əsaslı şəkildə müdafiə etmək üçün bu, kifayət qədər aydın idi.

Vəhy olmadığı yerdə xalq həlak olur; amma qanunu qoruyan nə bəxtiyardır. Süleymanın Məsəlləri 28:14.

Süleyman yazmışdır ki, vəhy olmayan yerdə xalq həlak olur; on dördüncü ayədəki ivritcə “vəhy” sözü də Süleymanın məsəllərindəki ilə eynidir. Bu vəhy həyat və ölüm məsələsidir və “vəhy” Roma rəmzi ilə təsbit olunur. On dördüncü ayədəki “vəhy” sözü, Həbəqquq kitabının ikinci fəslindəki vəhy üçün işlədilən sözün eynidir.

Mən öz keşik yerimdə duracağam, qüllə üzərinə çıxacağam və mənə nə deyəcəyini, məzəmmət olunduğum zaman nə cavab verəcəyimi görmək üçün gözləyəcəyəm. Rəbb mənə cavab verib dedi: Görümü yaz və onu lövhələr üzərində aydın şəkildə həkk et ki, onu oxuyan qaça bilsin. Çünki görünmə hələ təyin olunmuş vaxt üçündür; lakin sonunda o danışacaq və yalan deməyəcək. Geciksə də, onu gözlə; çünki o, mütləq gələcək, gecikməyəcək. Habakkuk 2:1–3.

Birinci ayədəki “reproved” sözü “mübahisə etdi” mənasını verir. William Miller birinci və ikinci mələklərin hərəkəti tarixində qüllə üzərinə qoyulmuş gözətçi idi və o, peyğəmbərlik rəmziyyətində öz tarixinin mübahisəsində nə cavab verməli olduğunu soruşduqda, ona görüntünü yazması deyildi; bu görüntü Romanın rəmzi ilə təsbit olunmuşdur. Bu həqiqətlə uyğun olaraq, Millerçilər Habakkukun bu üç ayəsinin yerinə yetməsi olaraq 1843-cü ilin pioner cədvəlini hazırladıqları zaman, onların apardıqları mübahisənin lap mərkəzinə istinad etdilər. Şübhəsiz, onlar görüntünü təsbit edən qüvvənin Antiochus Epiphanes olduğu barədə səfeh dəlilə istinad etmələrinin Habakkuk kitabının ikinci fəslindəki mübahisəni təmsil etdiyini başa düşmürdülər, lakin Sister White demişdi ki, həmin cədvəl “Rəbbin əli ilə yönəldilmişdi və dəyişdirilməməlidir”; buna görə də cədvəldəki mübahisəyə istinad Allahın əlindən idi.

Millerçilər 19 aprel 1844-cü ildə baş verən ilk məyusluğun Habakkukun və həmçinin Matta Müjdəsindəki on bakirə məsələsinin işarə etdiyi gecikmə vaxtını başladığını düzgün şəkildə anladılar. Onlar həmçinin başa düşdülər ki, bu iki peyğəmbərlik birbaşa Yezekel kitabının on ikinci fəslə ilə bağlıdır; həmin fəsildə Yezekel elə bir zaman dövrünü göstərir ki, hər bir görüntünün təsiri onda baş verəcək. “Görüntü” sözü burada hazırda nəzərdən keçirdiyimiz həmin eyni ibrani sözüdür. Buna görə də Cons belə dedikdə haqlıdır: “Roma” “səhnəyə çıxdığı zaman, onda görüntünü təsdiq edən, görüntünün böyük məqsədlərindən biri olan, Allahın peyğəmbərlər vasitəsilə bütün zamanlar üçün verdiyi görüntü xəttində başlıca əlamət olan şey meydana daxil olur.” Roma Allahın peyğəmbərlik Kəlamının bütün görüntüsünü təsbit edir və daha konkret desək, on birinci fəslin bütün quruluşu məhz Romanın üzərində qurulmuşdur.

Bacı Uayt Danielin on birinci fəslinin son icrasına istinad edib bəyan etdikdə ki, “bu peyğəmbərliyin yerinə yetməsi olaraq baş vermiş tarixin çox hissəsi təkrarlanacaq”, o, artıq yerinə

yetmiş olan on birinci fəslin tarixlərinin Danielin on birinci fəslinin son ayələrinin tipi olduğunu müəyyən edir. On birinci fəslin son ayələrinin mövzusu şimal padşahıdır; o, burada müasir Romanı təmsil edir. Buna görə də, Danielin on birinci fəslində təkrarlanan tarixlər Romanı təmsil edən tarixlərdir.

On birinci fəslin son altı ayəsində müasir Roma (şimal padşahı) üç coğrafi qüvvəni fəth edir. Qırxıncı ayədə o, cənub padşahını (1989-cu ildə keçmiş Sovet İttifaqını), izzətli ölkəni (tezliklə gələcək bazar qanunu zamanı Amerika Birləşmiş Ştatlarını) və Misiri (Birləşmiş Millətlər Təşkilatının təmsilində bütün dünyanı) fəth edir. Daniel on birinci fəsildə bütperəst Roma o vaxt məlum olan dünyanı ələ keçirmək üçün üç coğrafi qüvvəni fəth edən kimi təsvir olunur, daha sonra isə papalıq Romanın yer üzünü ələ keçirmək üçün üç coğrafi qüvvəni fəth edən kimi təsvir olunur.

Bütperəst Roma bu fəsildə ilk dəfə on dördüncü ayədə xatırlanır ki, görünmə təsbit edən simvol kimi tanındı, lakin onun hakimiyyətə yüksəlişi on altıncı ayəyə qədər müzakirə olunmur. Makedoniyalı İsgəndərin padşahlığı Allahın peyğəmbərlik Kəlamının yerinə yetməsi ilə dörd hissəyə bölündü, lakin həmin dörd hissə tezliklə fəsilin sonuna qədər davam edən peyğəmbərlik rəvayətində ya cənub padşahı, ya da şimal padşahı kimi müəyyən edilən iki əsas rəqibdə birləşdi. On dördüncü ayədə Romanın yüksələn qüdrəti görünmə təsbit edəcək qüdrət kimi xatırlanır, lakin burada bəhs olunan mövzular şimal və cənub padşahları ilə təmsil olunan İsgəndərin padşahlığının qalıqları arasındakı mübarizələrdir.

On beşinci ayədə həmin iki padşah hələ də öz mübarizələri ilə məşğuldurlar və şimal padşahı üstün gəlir. Lakin on altıncı ayədə Roma meydana çıxır və ayə belə deyir: “Lakin ona qarşı gələn”, yəni Roma cənub padşahı üzərində yenidən üstün gəlmiş olan şimal padşahına qarşı gəldikdə, şimal padşahı Romanın qarşısında dura bilməyəcək. Roma üstün gəlir və on altıncı ayədə Romanın həmçinin Yəhudanın əzəmətli diyarında duracağı bildirilir. On yeddinci ayədə Roma “bütün səltənətinin qüvvəsi ilə daxil olmaq üçün üzünü qoyacaq”. O, qarşısında dura bilməyən şimal padşahını məğlub etdi, sonra Yəhudanı aldı, sonra isə Misirə daxil oldu.

Və o vaxtlarda cənub padşahına qarşı çoxları ayağa qalxacaq; sənin xalqının qarətçi oğulları da görüntünü təsdiq etmək üçün özlərini ucaldacaqlar; lakin yıxılacaqlar. Beləcə şimal padşahı gəlib torpaq səddi quracaq və ən möhkəm hasarlanmış şəhərləri alacaq; cənubun qüvvələri də, onun seçilmiş xalqı da tab gətirməyəcək, müqavimət göstərməyə güc də olmayacaq. Lakin ona qarşı gələn öz istəyinə görə hərəkət edəcək və onun önündə heç kəs dayana bilməyəcək; o, əli ilə məhv ediləcək olan əzəmətli ölkədə dayanacaq. O, bütün padşahlığının qüdrəti ilə daxil olmaq üçün də qəti qərar verəcək, doğrular da onunla olacaq; belə də edəcək: və qadınların qızını ona verəcək, onu pozmaq üçün; amma o, onun tərəfində durmayacaq, nə də onun üçün olacaq. Daniel 11:14–17.

Bu ayələrdə təsvir olunan qələbə Daniel kitabının səkkizinci fəslinin yerinə yetməsidir.

Onlardan birindən kiçik bir buynuz çıxdı; o, cənuba, şərqə və gözəl diyara doğru son dərəcə böyüdü. Daniel 8:9.

Doqquzuncu ayədəki kiçik buynuz bütperəst Romadır və doqquzuncu ayə, on birinci fəslin on dördüncü on yeddinci qədər olan ayələri ilə uyğun olaraq, bütperəst Romanın dünya üzərində

hakimiyyət qurarkən üç coğrafi vahidi fəth edəcəyini göstərir. Həmin vahidlər cənub (Misir), şərq (Suriya, şimal padşahı) və gözəl ölkə (Yəhuda) idi. On altıncı və on yeddinci ayələrin tarixi, qırıxdan qırx üçə qədər olan ayələrdə müasir Romanın tarixi üçmərhələli fəthinin timsalını təşkil edir; çünki Bacı Uaytın dediyi kimi, “Bu peyğəmbərliyin yerinə yetməsi ilə bağlı baş vermiş tarixin böyük hissəsi yenidən təkrarlanacaq.”

“Misir şimal padşahı Antioxun qarşısında dura bilmədiyi kimi, Antiox da indi onun üzərinə gələn Romalılara qarşı dura bilmədi. Artmaqda olan bu qüdrətə qarşı artıq heç bir səltənət müqavimət göstərə bilmirdi. E.ə. 65-ci ildə Pompey Antiox Asiaticusu mülklərindən məhrum edib Suriyanı Roma əyalətinə çevirdikdə, Suriya fəth olundu və Roma imperiyasına qatıldı.

“Həmin qüdrət Müqəddəs Torpaqda da durmalı və onu məhv etməli idi. Roma e.ə. 162-ci ildə Allahın xalqı olan yəhudilərlə ittifaq vasitəsilə bağlılıq qurdu; həmin tarixdən etibarən o, peyğəmbərlik təqvimində mühüm yer tutur. Bununla belə, Yəhudeya üzərində hakimiyyəti faktiki fəth yolu ilə e.ə. 63-cü ilədək əldə etmədi; və bu da aşağıdakı şəkildə oldu.

Pompey Pontusun padşahı Mitridata qarşı yürüşündən qayıtdıqda, Hyrcanus ilə Aristobul adlı iki rəqib Yəhudeya taxtı uğrunda çarpışırdı. Onların işi Pompeyin qarşısına çıxarıldı; o da tezliklə Aristobulun iddialarının haqsızlığını gördü, lakin çoxdan arzuladığı Ərəbistana yürüşündən sonra bu məsələ barəsində qərar verməyi təxirə salmaq istədi və sonra qayıdıb işlərini ədalətli və münasib görünən şəkildə həll edəcəyini vəd etdi. Aristobul, Pompeyin həqiqi niyyətini dərk edərək, tələsik Yəhudeyaya qayıtdı, öz təbəələrini silahlandırdı və güclü bir müdafiəyə hazırlaşdı; hər cür təhlükəni gözə alaraq, başqa birinə veriləcəyini qabaqcadan gördüyü tacı əlində saxlamaqda qəti qərarlı idi. Pompey qaçağın ardınca yaxından getdi. O, Yerusəlimə yaxınlaşdıqda, Aristobul öz tutduğu yoldan peşman olmağa başlayaraq onu qarşılamağa çıxdı və tam itaət, habelə böyük məbləğdə pul vəd etməklə işi yoluna qoymağa cəhd etdi. Pompey bu təklifi qəbul edərək, pulu almaq üçün əsgər dəstəsinin başında Gabiniusu göndərdi. Lakin o baş sərkərdə Yerusəlimə çatdıqda, qapıların onun üzünə bağlandığını gördü və divarların üstündən ona şəhərin bu razılaşmaya əməl etməyəcəyini bildirdilər.

“Pompey bu yolla cəzasız aldadılacaq adam olmadığından, yanında saxladığı Aristobulu zəncirə vurdu və dərhal bütün ordusu ilə Yerusəlim üzərinə yürüş etdi. Aristobulun tərəfdarları həmin yeri müdafiə etmək, Hirkanusun tərəfdarları isə darvazaları açmaq tərəfdarı idilər. Sonuncular çoxluqda olduqları və üstün gəldikləri üçün, Pompeyə şəhərə sərbəst daxil olmaq imkanı verildi. Bundan sonra Aristobulun tərəfdarları məbədi yerləşdiyi dağa çəkildilər; onlar oranı müdafiə etməkdə nə qədər qətiyyətli idilərsə, Pompey də oranı tabe etdirməkdə bir o qədər qəti idi. Üç ayın sonunda divarda hücum üçün kifayət edəcək bir yarıq açıldı və həmin yer qılnc gücü ilə alındı. Bundan sonra baş verən dəhşətli qırğında on iki min nəfər öldürüldü. Tarixçinin müşahidəsinə görə, ilahi xidmətlə məşğul olduqları anda kahinlərin sakit əllə və sarsılmaz məqsədlə adət etdikləri işi davam etdiklərini görmək olduqca təsirli bir mənzərə idi; sanki vəhşi hay-küydən xəbərsiz idilər, halbuki ətraflarında dostları qılıncdan keçirilirdi və çox vaxt onların öz qanı da qurbanlarının qanına qarışırdı.”

“Müharibəyə son qoyduqdan sonra Pompey Yerusəlimin divarlarını dağıtdı, bir neçə şəhəri Yəhudeyanın yurisdiksiyasından Suriyanın yurisdiksiyasına keçirdi və yəhudilərin üzərinə xərac qoydu. Beləliklə, ilk dəfə olaraq Yerusəlim fəth yolu ilə o hakimiyyətin əlinə keçdi ki,

‘izzətli diyar’ı tamamilə məhv edənədək onu dəmir pəncəsi içində saxlamalı idi.

“AYƏ 17. O, bütün padşahlığının qüvvəsi ilə daxil olmaq üçün üzünü çevirəcək, və doğrular onunla birlikdə olacaq; belə də edəcək; və o, qadınların qızını ona verəcək, onu pozaraq; amma o, onun tərəfində durmayacaq və onun üçün olmayacaq.”

“Yepiskop Nyuton bu ayə üçün başqa bir qiraət təqdim edir; bu qiraət, görünür, mənanı daha aydın şəkildə belə ifadə edir: ‘O, həm də bütün padşahlığa zorla daxil olmaq üçün üzünü yönəldəcək.’ 16-cı ayə bizi romalılar tərəfindən Suriyanın və Yəhudəyanın fəthinə qədər gətirdi. Roma bundan əvvəl Makedoniyanı və Frakiyanı fəth etmişdi. İndi Misir, İskəndərin ‘bütün padşahlığı’nın Roma hakimiyyətinə tabe edilməmiş yeganə qalan hissəsi idi; həmin hakimiyyət isə indi zorla o ölkəyə daxil olmaq üçün üzünü ora yönəltdi.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 258–260.

Biz artıq bu məqalələrdə bir dəfədən çox qeyd etmişik ki, Daniel on birinci fəslin otuz və otuz birinci ayələri qırx və qırx birinci ayələrlə necə uyğunlaşır və otuzuncu və otuz birinci ayələrin tarixi də üç buynuzun kökündən qoparılması ilə uyğunlaşır.

Buynuzlara baxdım və budur, onların arasından başqa bir kiçik buynuz çıxdı; onun önündə əvvəlki buynuzlardan üçü kökündən qoparıldı; və budur, bu buynuzda insan gözlərinə bənzər gözlər və böyük sözlər danışan bir ağız var idi. ... Və onun başında olan on buynuzdan, həm də çıxan o bir başqasından və onun önündə üç buynuzun yıxıldığından; bəli, gözləri olan, çox böyük sözlər danışan və görünüşü yoldaşlarından daha məğrur olan o buynuzdan. Daniel 7:8, 20.

Danielin səkkizinci fəslinin doqquzuncu ayəsi bütpərəst Romanı taxt üzərində bərqərar edən fəthin üç coğrafi sahəsini necə təmsil edirsə, buynuzların qoparılıb çıxarılması da (Herulları, Ostroqotları və Vandalları təmsil edərək) papalıq Romanı taxt üzərində bərqərar edən fəthin üç coğrafi sahəsini təmsil edirdi. Həmin bu iki tarixçə hər ikisi Daniel 11-in qırxıncıdan qırx üçüncü ayələrindəki olan ayələri ilə uyğunlaşır və üç buynuzun qoparılıb çıxarılması otuzuncu və otuz birinci ayələrin tarixçəsi ilə uyğunlaşır.

“8-ci AYƏ. Buynuzlara diqqətlə baxırdım; və budur, onların arasından başqa bir kiçik buynuz qalxdı; onun önündə əvvəlki buynuzlardan üçü kökündən qoparıldı; və budur, bu buynuzda insan gözlərinə bənzər gözlər və böyük sözlər söyləyən bir ağız var idi.”

“Daniel buynuzlara baxırdı. Onların arasında qərribə bir hərəkətin əlamətləri göründü. Kiçik bir buynuz (əvvəlcə kiçik, lakin sonradan yoldaşlarından daha qüvvətli) onların arasından çıxıb yüksəldi. O, sakitcə özünə bir yer tapmaqla və onu doldurmaqla kifayətlənmirdi; başqalarından bəzilərini kənara itələməli və onların yerlərini qəsb etməli idi. Onun önündə üç padşahlıq kökündən qoparıldı. Sonradan bunu daha dolğun şəkildə qeyd etmək imkanı tapacağımız kimi, bu kiçik buynuz papalıq idi. Onun önündə qoparılan üç buynuz Herullar, Ostroqotlar və Vandallar idi. Onların qoparılmasının səbəbi isə papalıq iyerarxiyasının təliminə və iddialarına, dolayısıyla da Roma yepiskopunun kilsədə üstünlüyünə qarşı çıxmaları idi.”

“Və ‘bu buynuzda insan gözlərinə bənzər gözlər və böyük sözlər danışan bir ağız var idi’; bu gözlər papalıq iyerarxiyasının zirəkliyinin, nüfuzedicilik fərsətinin, hiyləgərliyinin və

uzaqgörənliyinin münasib bir rəmzidir; böyük sözlər danışan ağız isə Roma yepiskoplarının təkəbbürlü iddialarının münasib bir simvoludur.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 132–134.

Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin görüntüsünü, xüsusilə də Danielin on birinci fəslinin görüntüsünü müəyyən edən Romadır. Həmin fəsildə Millerçi hərəkətdən əvvəl artıq yerinə yetirilmiş peyğəmbərlik tarixinin böyük bir hissəsi Daniel on birin son altı ayəsində təkrar olunmalı idi. Həm bütperəst, həm də papalıq Romanı taxt üzərində bərqərar edən üç coğrafi maneənin fəth edilməsi on birinci fəsildə təsvir olunur və bu iki təsvir müasir Romanın yenidən taxt üzərində bərqərar edildiyi zamanı simvolizə edir. Görüntünü müəyyən edən Romadır və Pavel bildirir ki, papalıq Romanı öz zamanında aşkar edilir.

Heç kəs sizi heç bir yolla aldatmasın; çünki əvvəlcə imandan dönmə baş verməyincə və günah adamı, məhvolma oğlu züfur etməyincə, o gün gəlməyəcəkdir; o, Allah adlanan və ya ibadət edilən hər şeyə qarşı duran və özünü onların hamısından uca tutandır; belə ki, o, Allah kimi Allahın məbədinə oturub özünü Allah olduğunu göstərir. Məgər xatırlamırsınız ki, mən hələ sizinlə olarkən bunları sizə deyirdim? İndi də bilirsiniz ki, onu öz vaxtında züfur etsin deyə nə saxlayır. 2 Salonikilərə 2:3–6.

Papalıq 538-ci ildə Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin beşinci padşahlığı kimi taxta çıxdı və altıncı ayəni nəzərdən keçirən bir çoxları, heç şübhəsiz, Paulun “Papalığın 538-ci ildə aşkar ediləcəyini” nəzərdə tutduğunu güman edər. Bu düzgün ola bilər, lakin ən azı Paulun müəyyən etdiyi mənə içində ikinci dərəcəli bir həqiqətdir. Paul, bütün peyğəmbərlər kimi, öz zaman dövründən daha çox axır günlər haqqında danışır. O, papalığın peyğəmbərlik baxımından necə aşkar olunacağını nəzərdə tuturdu, çünki bir peyğəmbər olaraq o, bütün digər peyğəmbərlərlə uyğunluq içində idi. Sətir üstünə sətir, görüntüsü olmayanlar həlak olur və görüntüsü olmayanların görüntüsü yoxdur, çünki onlar görüntünü nəyin təsbit etdiyini bilmirlər. Romanın görüntünü təsbit etdiyini bilmək həyatla ölüm arasında duran bir anlayışdır. Paul, digər peyğəmbərlərlə uyğunluq içində olaraq, son günlərin Romanı olan papalıq Romanı aşkara çıxaran şeyin “onun vaxtı” olduğunu müəyyən edir. Roma ilə əlaqəli peyğəmbərlik “vaxtı”, Romanın nə və kim olduğunu aşkara çıxaran şeydir.

Bu araşdırmanı növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Həvari Pavel, Salonikilərə yazdığı ikinci məktubunda, papalıq hakimiyyətinin qurulması ilə nəticələncək böyük dönüklüyü öncədən xəbər verdi. O bəyan etdi ki, Məsihin günü ‘əvvəlcə dönüklük baş verməyincə və günah adamı, həlak oğlu züfur etməyincə gəlməyəcək; o, Allah deyilən və ya ibadət olunan hər şeyə qarşı çıxır və özünü onların hamısından yuxarı qaldırır; belə ki, Allah kimi Allahın məbədinə oturur və özünü Allah kimi göstərir.’ Bundan əlavə, həvari qardaşlarını xəbərdar edir ki, ‘qanunsuzluğun sirri artıq fəaliyyətdədir.’ 2 Salonikilərə 2:3, 4, 7. Hətta o erkən dövrdə o, papalığın inkişafına yol hazırlayacaq yanlışlıqların kilsəyə gizlicə daxil olmağa başladığını görürdü.”

“Az-az, əvvəlcə gizlilik və sükut içində, sonra isə güclənib insanların zehni üzərində nəzarət əldə etdikcə daha açıq şəkildə, ‘qanunsuzluğun sirri’ öz aldadıcı və küfrlü işini irəli apardı. Demək olar ki, hiss olunmadan bütperəstliyin adətləri xristian kilsəsinə yol tapdı. Güzəşt və uyğunlaşma ruhu kilsənin bütperəstlik altında məruz qaldığı amansız təqiblər səbəbilə bir

müddət cilovlanmışdı. Lakin təqib dayandıqda və xristianlıq padşahların saraylarına və qəsrlərinə daxil olduqda, o, Məsihin və Onun həvarilərinin təvazökar sadəliyini bir kənara qoyaraq büt-pərəst kahinlərin və hökmdarların təmtərağına və qüruruna üz tutdu; Allahın tələblərinin yerinə isə insan nəzəriyyələrini və ənənələrini qoydu. Dördüncü əsrin əvvəllərində Konstantinin zahiri dönüşü böyük sevincə səbəb oldu; və salehlik surətinə bürünmüş dünya kilsənin içinə daxil oldu. İndi isə pozulma işi sürətlə irəlilədi. Məğlub edilmiş kimi görünən büt-pərəstlik qalibə çevrildi. Onun ruhu kilsəyə hakim oldu. Onun təlimləri, mərasimləri və xurafatları Məsihin ardıcılı olduqlarını iddia edənlərin imanına və ibadətinə qatıldı.”

“Büt-pərəstliklə xristianlıq arasındakı bu güzəşt, peyğəmbərlikdə qabaqcadan xəbər verilmiş, Allaha qarşı çıxan və özünü Allahdan uca tutan ‘günah adamı’-nın inkişafı ilə nəticələndi. Yalan dinin həmin nəhəng sistemi Şeytanın qüdrətinin şah əsəridir — onun öz iradəsinə uyğun olaraq yer üzünü idarə etmək üçün taxt üzərinə oturmaq cəhdlərinin bir abidəsidir.” The Great Controversy, 49, 50.